

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 422/2014-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. júla 2014 predbežne prerokoval sťažnosť V. N., zastúpenej advokátom JUDr. Miroslavom Ivanovičom, Advokátska kancelária, Grösslingová 45, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a ods. 3 a 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 a 3 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II a Bratislavy – mestskej časti Podunajské Biskupice v konaní vedenom pod sp. zn. 59 Pu 6/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. N. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. decembra 2013 doručená sťažnosť V. N. (ďalej len „sťažovateľka“), v ktorej prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu namieta porušenie svojich základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 a 3 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) a Bratislavy – mestskej časti Podunajské Biskupice (ďalej len „mestská časť“) v konaní vedenom pod sp. zn. 59 Pu 6/2013.

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že od 14. júna 2013 bola bez jej súhlasu hospitalizovaná na Psychiatrickej klinike Univerzitnej nemocnice Bratislava. Z uvedeného dôvodu začal okresný súd z úradnej povinnosti konanie o vyslovenie prípustnosti prevzatia alebo držania v ústave zdravotníckej starostlivosti podľa ustanovení § 191a a nasledujúcich zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

Sťažovateľka uvádza, že jej pre účely konania bol uznesením zo 17. júna 2013 ustanovený opatrovník (mestská časť) a uznesením sp. zn. 59 Pu 6/2013 zo 19. júna 2013 okresný súd rozhodol, že k jej vzatiu do ústavu zdravotníckej starostlivosti došlo zo zákonných dôvodov.

Sťažovateľka namieta, že jej predmetné uznesenie nebolo doručené a nevyrozumel ju o ňom ani ustanovený opatrovník, ktorý mal podľa nej chrániť jej záujmy. Sťažovateľka dôvodí, že o vydanom uznesení sa dozvedela až 18. októbra 2013 prostredníctvom advokáta, ktorý nahliadnutím do príslušného spisového materiálu zistil, že proti predmetnému uzneseniu nebol zo strany žiadneho z oprávnených subjektov, teda ani zo strany ustanoveného opatrovníka, podaný opravný prostriedok.

Sťažovateľka je toho názoru, že postupom okresného súdu a mestskej časti došlo k porušeniu jej označených práv garantovaných ústavou, listinou a dohovorom.

Podľa názoru sťažovateľky postupom okresného súdu, ktorý jej nedoručil uznesenie sp. zn. 59 Pu 6/2013 zo 19. júna 2013, jej bola odňatá možnosť predniesť svoje výhrady voči umiestneniu v ústave zdravotníckej starostlivosti. Sťažovateľka tiež namieta, že opatrovník jej nebol ustanovený z okruhu blízkych osôb, ktoré by mali skutočný záujem na ochrane jej práv, ale jej bol ustanovený „nečinný“ opatrovník, ktorý sa podľa vyjadrenia sťažovateľky *„nezúčastnil konania, neoboznámil sa so súdnym spisom, nevyjadril sa k predmetu konania a ani v predmetnej veci nevyužil opravný prostriedok“*.

Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo sťažovateľa V. N., občan SR, podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky ako aj podľa čl. 36 ods. 1 a ods. 3 a Čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, bolo postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn.: 59Pu/6/2013 a Mestskej časti Bratislava - Podunajské Biskupice, ako opatrovníka sťažovateľa, v konaní vo veci vedenej pred Okresným súdom Bratislava II pod sp. zn. 59Pu/6/2013, porušené.

Ústavný súd SR prikazuje Okresnému súdu Bratislava II zrušiť Uznesenie z 17.06.2013, sp. zn. 59Pu/6/2013-5, ako aj Uznesenie z 19.06.2013, sp. zn. 59Pu/6/2013-8, a v tejto veci ďalej konať.

Ústavný súd SR priznáva V. N. primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,- EUR (slovom: desaťtisíc EUR), ktoré je Mestská časť Bratislava - Podunajské Biskupice povinná sťažovateľovi zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Ústavný súd SR priznáva V. N. primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,- EUR (slovom: desaťtisíc EUR), ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný sťažovateľovi zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi V. N. náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 275,94 EUR, ktorá je splatná do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. Miroslava Ivanoviča vedený v...“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu je tiež posúdiť, či tento nie je zjavne neopodstatnený. V súlade s judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu hovoriť okrem iného aj vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo.

Sťažovateľka namieta porušenie svojho „*práva na spravodlivý súdny proces*“ formulujúc pritom námietku porušenia čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 a 3 a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru. Porušenie označených článkov ústavy, listiny a dohovoru vidí sťažovateľka v postupe okresného súdu a mestskej časti v konaní vedenom pod sp. zn. 59 Pu 6/2013, a to z dôvodu porušenia právnych záruk zákonného pozbavenia osobnej slobody umiestnením v ústave zdravotníckej starostlivosti.

Právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ústavy. Podmienky pozbavenia osobnej slobody nedobrovoľným umiestnením jednotlivca alebo jeho držaním v ústave zdravotníckej starostlivosti upravuje čl. 17 ods. 6 ústavy, ktorému svojím obsahom korešponduje čl. 5 ods. 1 písm. e) dohovoru. Z označených článkov ústavy a dohovoru vyplývajú právne záruky pozbavenia osobnej slobody, teda garancie určujúce, aby bolo pozbavenie osobnej slobody „zákonné“ a v súlade s „konaním ustanoveným zákonom“. Osobitosťou systému ochrany práva na osobnú slobodu je aj to, že okrem záruk výslovne ustanovených v označených článkoch ústavy a dohovoru sa na jeho realizáciu uplatňujú aj iné práva chránené ďalšími článkami ústavy a dohovoru, konkrétne ide predovšetkým o záruky spravodlivého súdneho procesu, ktoré sú však v čl. 17 ods. 6 ústavy a čl. 5 ods. 1 písm. e) dohovoru priamo implikované.

Inými slovami, čl. 17 ústavy zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel príslušného konania, v prípade sťažovateľky konania o vyslovenie prípustnosti prevzatia alebo držania v ústave zdravotníckej starostlivosti [uvedené platí aj vo vzťahu k čl. 5 ods. 1 dohovoru], a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o prípustnosti prevzatia alebo držania v ústave zdravotníckej starostlivosti aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 6 ústavy o osobnej slobode, ako aj čl. 5 ods. 1 písm. e) dohovoru, a nie všeobecné ustanovenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd zdôrazňuje, že s prihliadnutím na skutočnosť kvalifikovaného právneho zastúpenia sťažovateľky z hľadiska vymedzenia sťažnostnej námietky príslušným článkom ústavy a dohovoru prihliadal vychádzajúc z princípu viazanosti návrhom na začatie konania v zmysle ustanovenia § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde na petit sťažnosti, v ktorom sťažovateľka subsumovala svoje námietky pod čl. 46 ods. 1 a 3, čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 a 3 a čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré však nie sú pre jej prípad aplikovateľné.

Na základe týchto skutočností odmietol ústavný súd sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi sťažnosťou napadnutým postupom okresného súdu a mestskej časti v označenom konaní a obsahom čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 a 3 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta.

Nad rámec ústavný súd dodáva, že na základe informácií získaných v súčinnosti s okresným súdom zistil, že aj vlastný obsah námietok sťažovateľky signalizuje ich zjavnú neopodstatnenosť, keďže v spisovom materiáli týkajúcom sa veci sťažovateľky (sp. zn. 59 Pu 6/2013) sa nachádza doručenka, z ktorej vyplýva, že uznesenie okresného súdu sp. zn. 59 Pu 6/2013 z 19. júna 2013 odmietla sťažovateľka pri doručovaní prevziať, čo svojím podpisom na doručenke aj sama potvrdila.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júla 2014